

11. Труфанова Е. О. Преподавание философии в мире (обзор исследования ЮНЕСКО «Философия. Школа свободы») / Е. О. Труфанова // Вопросы философии. Научно-теоретический журнал. – М., 2008. – №10. – С.3–19.

12. Челпанов Г. И. О постановке преподавания философской пропедевтики в средней школе / Г. И. Челпанов // Челпанов Г. И. Психология. Философия. Образование. – Воронеж: Изд-во НПО «МОДЭК», 1999. – С.286–296.

13. Юлина Н. С. Философия для детей / Н. С. Юлина // Постметодика. Философия у школі. – 1996. – №3 (13). – С.20–23.

14. Lipman M. Discovering Philosophy / M. Lipman. – New York: Appleton-CenturyCrofts, 1969. – viii, 504 p. – (Series «The Century Philosophy Series»).

15. Philosophy: A School of Freedom. Teaching Philosophy and Learning to Philosophize: Status and Prospects. – France: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, 2007. – 279 p.

16. Teaching Philosophy in Africa: Anglophone Countries. – Paris: UNESCO, 2009. – 59 p.

17. Teaching Philosophy in Asia and the Pacific. – Paris: UNESCO, 2009. – 83 p.

18. Teaching Philosophy in Latin America and the Caribbean. – Paris: UNESCO, 2009. – 71 p.

19. Recommendations on the Teaching of Philosophy in Europe and North America [Elektronnyj resurs]. – Режим доступу до документа: [http://sophia.eu.org/News/Recommendations%20on%20the%20teaching%20of%20philosophy%20in%20Europe%20and%20North%20America\[1\].pdf](http://sophia.eu.org/News/Recommendations%20on%20the%20teaching%20of%20philosophy%20in%20Europe%20and%20North%20America[1].pdf).

References

1. Adamenko N. «Spilnota doslidnykiv» M. Lipmana: filosofski zapytuvannya, obgovorennia, argumentacii ta kontrargumentacii vustamy ditej / N. Adamenko // Filosofiya osvity: naukovyj chasopys. – 2011. – №1–2 (10). – С.274–287.

2. Gegel G. V. F. O prepodavanii filosofii v gimnaziyah / G. V. F. Gegel // Gegel G. V. F. Raboty raznykh let. V dvuch tomach. – М.: Mysl, 1972. – (Seriya «Filosofskoe nasledie»). Т.1. – 1972. – С.563–574.

3. Gomilko O. Represyvnist kultury i svit dytynstva / O. Gomilko // Filosofski studii. Specialnyj vypusk zhurnalu «Geneza». – К., 1999. – С.68–71.

4. Gorbachuk–Narovetska O. V. Filosofiya dlya ditej: pivdenokorejskij dosvid / O. V. Gorbachuk–Narovetska // Filosofiya osvity: naukovyj chasopys. – 2011. – №1–2 (10). – С.297–304.

5. Gumboldt fon V. Pro vnutrishnyu ta zovnishnyu organizaciyu vyshchych naukovych zakladiv u Berlini / V. fon Gumboldt; [per. z nim. movy R. Dubasevych] // Ideya Universytetu: antologiya / [vidp. red. M. Zubrycka]. – Lviv: Litopys, 2002. – С.23–33.

6. Dyui Dzhon. Demokratiya i osvita / Dzhon Dyui; [per. z angl. movy I. Bosak, M. Olijnyk, G. Pechnyk]. – Lviv: Litopys, 2003. – 294 s.

7. Kolbek Dzh. Deti pod vlianiem vlasti: filosofy kak deti / Dzh. Kolbek // Filosofiya obrazovaniya. – Novosibirsk, 2006. – №2 (16). – С.296–304.

8. Kravchenko Yu. Filosofiya dlya ditej: vymoga chasu / Yu. Kravchenko // Filosofiya osvity: naukovyj chasopys. – 2011. – №1–2 (10). – С.288–296.

9. Radionova I. O. Osvita – vychovannya – polityka. Do charakterystyky providnykh tendencij sychsnoi amerykanskoj filosofsko-pedagogichnoi dumky / I. O. Radionova // Naukovyj visnyk. Seriya «Filosofiya». – H.: HDPU, 1999. – Vyp.2. – С.82–86.

10. Sulye Sh. Anatomija filosofskogo vkusa / Sh. Sulye; [per. s ft. A. Zajceva] // Logos. Zhurnal po filosofii i pragmatike kultury. – 2004. – №3–4 (43). – С.123–170.

11. Trufanova E. O. Prepodavaniye filosofii v mire (obzor issledovaniya UNESCO «Filosofiya. Shkola svobody») / E. O. Trufanova // Voprosy filosofii. Nauchno-teoreticheskij zhurnal. – М., 2008. – №10. – С.3–19.

12. Chelpanov G. I. O postanovke prepodavaniya filosofskoj propedevтики v srednej shkole / G. I. Chelpanov // Chelpanov G. I. Psihologiya. Filosofiya. Obrazovaniye. – Voronezh: Izd-vo NPO «MODEK», 1999. – С.286–296.

13. Yulina N. S. Filosofiya dlya detej / N. S. Yulina // Posmetodyka. Filosofiya u shkole. – 1996. – №3 (13). – С.20–23.

14. Lipman M. Discovering Philosophy / M. Lipman. – New York: Appleton-CenturyCrofts, 1969. – viii, 504 p. – (Series «The Century Philosophy Series»).

15. Philosophy: A School of Freedom. Teaching Philosophy and Learning to Philosophize: Status and Prospects. – France: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, 2007. – 279 p.

16. Teaching Philosophy in Africa: Anglophone Countries. – Paris: UNESCO, 2009. – 59 p.

17. Teaching Philosophy in Asia and the Pacific. – Paris: UNESCO, 2009. – 83 p.

18. Teaching Philosophy in Latin America and the Caribbean. – Paris: UNESCO, 2009. – 71 p.

19. Recommendations on the Teaching of Philosophy in Europe and North America [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu do dokumenta: [http://sophia.eu.org/News/Recommendations%20on%20the%20teaching%20of%20philosophy%20in%20Europe%20and%20North%20America\[1\].pdf](http://sophia.eu.org/News/Recommendations%20on%20the%20teaching%20of%20philosophy%20in%20Europe%20and%20North%20America[1].pdf).

Gorbachuk–Narovetska O. V., postgraduate student the department of Context, Philosophy and Prediction of Education, the Institute of Higher Education NAPS of Ukraine (Ukraine, Kyiv), ola.gorbachuk@gmail.com

Philosophy for children as the result of transformation of contemporary educational paradigm

This article analyzes the methodological necessity and goals of philosophy for children which are the result of transformation of classical educational paradigm and changes in philosophy itself. Refusal from the authoritarian conception of child development and new social needs determine actualization of the problem of complete individuality training, helps to shape qualitatively new educational programs and methods. One of them for example is «Philosophy for Children» that was founded by American teacher and philosopher M. Lipman. Its main goal is to establish an independent citizen with his own position, with the ability of critical thinking, of reasoned opinions, and the main thing – the carrier of cultural and democratic values of his community. Besides this program the article presents another methods of teaching philosophy for children at pre-school and school levels that have been tested over time and characteristics of different cultures.

Keywords: education, child, paradigm, philosophy, transformation, philosophy for children, methodology.

Gorbachuk–Naroveckaja O. V., аспирантка отделения содержания, философии и прогнозирования образования, Институт высшего образования НАПН Украины (Украина, Киев), ola.gorbachuk@gmail.com

Философия для детей как результат трансформации современной парадигмы образования

Анализируются методологическая необходимость и задания философии для детей, которые являются результатом трансформации классической парадигмы образования и изменений в собственно философии. Отказ от авторитарной концепции развития ребенка и новые общественные запросы обуславливают актуализацию проблемы воспитания целостной личности, содействуют формированию качественно новых образовательных программ и методик. Одной из них, к примеру, есть «Философия для детей», основана американским педагогом и философом М. Липманом. Ее основное задание – становление самостоятельного гражданина с собственной позицией, способного к критическому мышлению, к внесению аргументированных суждений, а главное – носителя культурно-демократических ценностей своего сообщества. Кроме этой программы, в статье представлены другие методики преподавания философии для детей в дошкольных и школьных учебных заведениях, которые прошли испытание временем и особенностями различных культур.

Ключевые слова: образование, ребенок, парадигма, философия, трансформация, философия для детей, методика.

* * *

УДК 141.2:37.013.73+372.881.1

Страшко І. В., старший викладач кафедри романо–германської філології, Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова (Україна, Київ), iryua.strashko@gmail.com

ОСВІТНІЙ ПОТЕНЦІАЛ ПОДКАСТИНГУ: ФІЛОСОФСЬКО–ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Розглядаються філософсько–педагогічні аспекти використання подкастингу в сучасній мовній освіті. Мета даної публікації – визначити освітній потенціал подкастингу стосовно процесів модернізації системи мовної освіти; проаналізувати його з позицій філософсько–педагогічного підходу; розкрити подкастинг як соціокультурний феномен. Показано, що подкастинг є чинником формування і розвитку особистості, її продуктивних здібностей і соціальних якостей. Він виступає як культурний та цивілізаційний феномен, оскільки є і діяльністю, і освітнім процесом, і елементом соціальної мережевої взаємодії;

створює додаткові можливості для активізації участі освітніх суб'єктів в Веб-комунікації та розвитку їх академічної мобільності.

Ключові слова: подкастинг, подкаст, подосфера, філософсько-педагогічний підхід, соціокультурний феномен, мережева взаємодія, мовна освіта.

Інформаційно-комунікаційні технології Інтернету другого покоління (Веб 2.0.) сьогодні вже глибоко проникли в життя суспільства, а їх використання в будь-якій сфері людської діяльності незмінно впливає на формування системи цінностей, потреб, цілей особистості; є «інструментом» набуття і підвищення рівня знань та однією з умов досягнення успіху і збільшення професійної конкурентоспроможності на ринку праці. Відповідно відбувається зміна світогляду індивіда, способу мислення, підходів до навчання, що означає його становлення з новими принципами освоєння основних складових навчальної діяльності.

У сьогоденних соціокультурних умовах особливої значимості набуває виявлення впливу технологій Веб 2.0. на освіту, на розвиток особистості, на комунікацію учасників освітнього процесу. Важливо також розкрити потенціал їх використання у освітній та науковій діяльності. Своєрідність сучасного підходу до організації навчальної діяльності освітніх суб'єктів, форми їх взаємодії зумовлена особливостями розвитку інформаційного суспільства, в якому людське спілкування та діяльність все більше технологізуються, а технології Веб 2.0. поступово стають фундаментом світового освітнього процесу. У даний час в організації мовної освіти особливу роль відіграє подкастинг.

На нашу думку, виняткове місце в осмисленні проблем впливу подкастингу на освітню діяльність, належить філософсько-педагогічному аналізу, який, ставлячи в центр уваги особистість і її навчальну діяльність, вивчає в нерозривній єдності об'єктивні і суб'єктивні сторони її навчання, сприяє більш повному розкриттю закономірностей і механізмів інформаційних процесів в освіті. В його рамках, на наш погляд, здійснюється дослідження тих сторін природи подкастингу, які характеризують його з точки зору людини як творця і споживача. Даний підхід має своєю метою розкрити багатовимірний зв'язок форм буття подкастингу з людським фактором. Адже подкастинг – суттєвий чинник формування і розвитку особистості, її продуктивних здібностей і соціальних якостей.

У світовому науковому товаристві найбільш значимий внесок у розробку концепцій інформаційного суспільства внесли роботи таких західних авторів як Д. Белл, З. Бжезинський, М. Кастельс, М. Маклюен, Й. Масуда, Е. Тоффлер, Ф. Уебстер та ін. Їх роботи містять аналіз тих змін у суспільстві, що склалися під впливом інформаційних технологій.

У вітчизняній літературі питанням інформатизації, комп'ютеризації в галузі освіти присвячені праці А. Алексюка, Ю. Бабанського, В. Безпалька, С. Гончаренка, М. Жалдака, В. Журавського, А. Кудіна, В. Кушера, В. Михалевича, І. Надольного, М. Нікандрова, В. Огне-в'юка, А. Стогнія, Л. ТОВАЖНЯНСЬКОГО та ін. Проблеми антропології техніки та технологій розглядаються в роботах І. Алексєєвої, В. Князева, Д. Петренко, І. Фролова, А. Чумакова, Б. Юдіна. Філософсько-педагогічні аспекти навчання аналізуються в працях таких видатних українських вчених, як В. Андрущенко, І. Зязюн, В. Кремінь, М. Михальченко. Окремі аспекти впливу інформа-

ційно-комунікаційних технологій на особистість досліджують Е. Герасимова, Н. Данильчук, О. Кивлюк, Н. Костенко, Н. Маркова, С. Оксамитна та ін.

Серед зарубіжних досліджень, що аналізують подкастинг як сучасну технологію навчання, слід відзначити роботи G. Campbell [2], P. Edirisingha, A. Fox, W. Fryer, G. Salmon, M. J. W. Lee та A. Chan. Зокрема Mark J. W. Lee та Anthony Chan [10] досліджували потенціал використання подкастингу для зменшення почуття ізоляції і сприяння співпричетності серед студентів та аспірантів дистанційної форми навчання. Технічні питання створення та розповсюдження подкастів аналізували A. Bankhofer S. Brittain, R. Diem [5], P. Glowacki, J. V. Ittersum, L. Johnson, S. Sloan [14]; B. De Lièvre, G. Temperman, E. Dujardin [4] розглядали переваги цього типу освітніх ресурсів по відношенню до когнітивних теорій мультимедійного навчання. Howard Harris та Sungmin Park [7] підкреслюють потенціал подкастів для розширення і збагачення взаємодії між студентами та викладачем. Oliver McGarg вивчав можливий вплив подкастингу на зміну форми проведення традиційних лекцій у вищих навчальних закладах. Інтеграцію освітніх подкастів, а саме ефективність впровадження iTunes університету в мобільному навчанні у сфері вищої освіти розглядали D. McKinney, Jennifer L. Dyck, Elise S. Luber [9], J. Traxler, C. Sutton-Brady, K. M. Scottb, L. Taylora, G. Carabettaa, St. Clark, N. Roland, Z. Cebeci та M. Tekdal [3] та ін. Chris Evans аналізував ефективність використання подкастів для перегляду конспектів лекцій; вплив подкастингу на мотивацію студентів в онлайн-овому середовищі простежували D. U. Bolliger, S. Supanakorn, C. Boggs. Роботи таких західних вчених, як A. Kukulska-Hulme, E. Kaplan-Leiserson, P. Man-Man, K. McBride, G. Moody, S. Sloan, S. L. Thorne, J. S. Payne, M. Tomé, російських науковців (М. Євстигнеєва, Т. Краснової, О. Малушко [1], П. Сисоєва, Г. Соломатіної), вітчизняних дослідників (О. Балтіна, Н. Грицик, І. Дробіт, Т. Шиян) зосереджені на перевагах, проблемах та можливостях застосування подкастів у вивченні іноземної мови.

Важливо відзначити, що, незважаючи на існуючий корпус досліджень, значимість впливу технології подкастингу на особистість та освітню діяльність дотепер не розкрито в філософсько-педагогічному аспекті. У наявних роботах розкривається та чи інша грань багатоаспектного застосування подкастингу, але відсутнє уявлення про нього як про явище філософсько-педагогічного характеру. Новизна самого феномену подкастингу, насамперед тієї його складової, яка формується в рамках Всесвітньої мережі, а також певний редукціонізм, пов'язаний з одновимірним сприйняттям проблеми науковим співтовариством, певним чином пояснює невисокий ступінь дослідження подкастингу в проблемному полі філософії освіти. Донині подкастинг не аналізувався в аспекті людського існування, що актуалізує його вивчення з позицій філософсько-педагогічного підходу.

Філософське осмислення подкастингу, завдяки якому відбувається становлення особистості, не встигає за швидким технологічним його освоєнням та впровадженням в сферу освіти, і тому є затребуваним та актуальним. Суто технічні питання, що виникають при використанні подкастингу [5; 6; 14], а також психологічні, педагогічні, методичні, лінгвістичні

аспекти вивчення мови за допомогою його використання, стають нерозривно взаємопов'язаними з філософськими проблемами і питаннями. В основу нашого дослідження покладено філософсько-педагогічний підхід до вивчення такого багатовимірно взаємодіючого соціокультурного феномена як подкастинг. Це передбачає, по-перше, широке використання міждисциплінарного підходу; по-друге, дозволяє подолати рамки технократичного розгляду подкастингу, представити його як соціокультурний феномен, що створений людиною і використовується у процесі людської діяльності; по-третє, має практичний вимір, пов'язаний, насамперед, з впливом подкастингу на розвиток особистості та з використанням в персонально-орієнтованому та мобільному навчанні.

Іншим важливим фактором, що актуалізує питання вивчення подкастингу, є необхідність розуміння освітніх наслідків його розвитку. Адже подкастинг вже обговорюється в якості нового перспективного інструменту мобільного навчання [3]; його вплив не в самому пристрої, або доступності контенту, а в простоті публікації, підписки і використанні в декількох середовищах [2, с. 34]. Крім того, соціальні та культурні наслідки впливу подкастингу обумовлюють необхідність філософської його рефлексії як соціокультурного феномену.

Мета даної публікації – визначити освітній потенціал подкастингу стосовно процесів модернізації системи мовної освіти; проаналізувати його з позицій філософсько-педагогічного підходу; розкрити подкастинг як соціокультурний феномен.

Подкастинг (від англ. *podcasting*) – спосіб публікації звукових потоків, який дозволяє відтворювати подкасти (від англ. *podcast*) на веб-сайті, переносити їх на власні пристрої і зберігати їх для подальшого використання.

Філософсько-педагогічний підхід до аналізу подкастингу сприяє розкриттю недостатності технократичного підходу, що ігнорує людське буття. Він дозволяє також дати характеристику тих сторін його функціонування, які свідчать про нові творчі можливості людини. Подкастинг виступає як об'єктивний цілеполагаючий процес, в який включена сама людина в якості суб'єкта і об'єкта одночасно.

Подкастинг – об'єктивно і актуально існуюча реальність, що носить заданий, високо динамічний характер та дозволяє активно взаємодіяти з собою. Будучи технічно створеним, подкастинг одночасно виступає складовою частиною об'єктивної реальності, в рамках якої формується та існує; він активно взаємодіє з соціокультурним простором суспільства. Ця взаємодія здійснюється на соціальному і індивідуальному рівнях, в соціальній, культурній, особистісній сферах життя людини, адже подкастинг є способом буття людини, а подкаст – це свого роду її «голос», який несе в собі якусь значиму (досить часто іншомовну) інформацію. При сприйнятті подкасту учень/студент є його реципієнтом, а при його створенні – автором, подкастером (від англ. *podcaster*). Подкастер як особистість знаходиться в постійному пошуку себе у відкритому інформаційному просторі, а як автор виступає лише одним з неавтономних смислів авторського «Я», оскільки «кодує» деякий зміст своєї свідомості за допомогою виразів мови. Відтак, контекст завжди носить особистісно-індивідуальний характер. Тому, на наш погляд, подкастинг – специфічно

людське буття і діяльність, змістовна і різноманітна, багатофункціональна і багатофакторна. У своїй антропологічній визначеності він виступає як культурний та цивілізаційний феномен – це і діяльність, і освітній процес, і елемент соціальної мережевої взаємодії, який допомагає зменшити відчуття ізоляції та стимулює почуття соціальної присутності [10].

На нашу думку, подкастинг, як складова частина Веб 2.0, являє собою шабелі розвитку, обумовлений підвищенням значущості інформації і знань в житті людини в контексті вирішення проблеми формування досвіду індивідуально-організаційної та орієнтаційної діяльності, а також результативності академічної мобільності, оскільки завдяки розвитку подкастингу формується принципово нове середовище, яке багато в чому визначає зміну освітнього простору. При цьому зміни стосуються як складових освітнього простору, так і його форми, характеру взаємодії з соціумом, способу функціонування в суспільстві, і навіть нової ролі, яку мовна освіта починає відігравати у процесі становлення, формування та навчання особистості. Особливість сьогоденного нашого буття така, що подкастинг є одночасно і реальність, і перспектива у розвитку освіти, тому це виключно важливий момент для наукового дослідження в умовах інформаційного суспільства, а отже, завдання філософії освіти полягає в тому, щоб вивчати і це «дане», що стало складною структурно-функціональною єдністю, не забуваючи, зрозуміло, що вона рухома та розвивається.

Подкастинг відповідає потребам сучасного студентства, оскільки допомагає подолати розрив «у доставці контенту» (англ. *content delivery*) сучасним «зануреним» в технології студентам. Адже у суспільстві вже сформувалося «мережеве покоління», покоління «цифрових аборигенів» [11; 12], яке виростало з новими інфокомунікаційними технологіями, і для яких подкасти – це не тільки природний, але й абсолютно необхідний елемент їхнього життя.

Від інших способів поширення цифрового аудіо та відео-матеріалу подкастинг відрізняється стандартизацією на основі протоколу RSS (Really Simple Syndication – Інтернет-технологія, яка дозволяє здійснювати трансляцію матеріалів сайту). Стандартизація дозволяє уніфікувати опубліковані різними авторами файли незалежно від їх змісту. Наявність єдиної форми подання аудіо- та відео-файлів є тим ключовим фактором, який визначає успіх подкастингу і постійно збільшує кількість слухачів і творців подкастів.

На нашу думку, експоненціальне зростання подкастингу значною мірою зумовлене його інтерактивністю. По-перше, учень/студент має вибір, якого поки ще не запропонувала жодна інша технологія: можливість самому формувати контент (освітній, інформаційний тощо), тобто отримати саме те, що його цікавить. Вибір тут постає як складно організована діяльність, що має свою мотивацію, управління (тобто пошук в категоріях) і навіть операціональну структуру (завантаження подкастів, підписка на них); є чутливою до впливів зовнішніх факторів і регулюється суб'єктом освіти; включає в себе простий, смисловий та екзистенціальний (особистісний) вибір, як такий, що найбільш повно розкриває суть даного феномена і рівну вибірність його проявів. З нашої точки зору, подкастинг –

буттєвий контекст самовизначення особистості, що направляє процес особистісного становлення в простір проблемної сполученості соціокультурних смислів і людської суб'єктивності. Отже, освоєння подкастингу здійснюється через розвиток ментальної, морально-етичної, світоглядної, естетичної та інших найважливіших характеристик особистості.

По-друге, подкастинг дозволяє реалізувати творчий потенціал суб'єктів освітнього процесу, перетворюючи їх з сукупності пасивних реципієнтів на активних його учасників. Звичайне сприйняття аудіовізуальної інформації теж є інтерактивним, але у цьому випадку не інформація управляє людиною, а людина – інформацією: вона вибирає, аналізує, усвідомлює та використовує. Перефразовуючи У. Еко, можна сказати, що, користуючись подкастами, нова аудиторія «цифрових аборигенів» відбирає і опрацьовує інформацію, в той час як попередня, стара отримує готові образи і готові судження, інтелектуально та емоційно не обробляючи їх.

Крім того, подкастинг дає можливість учням/студентам управляти своїм часом [7; 13], дозволяє їм самостійно вибудувати власну траєкторію навчання, працюючи з навчальним матеріалом в індивідуальному темпі, в зручній для них час, оскільки завантаження, прослуховування та перегляд подкастів можливе будь-коли і будь-де [5; 6; 14], навіть за допомогою мобільного телефону.

Система гіпертекстових зв'язків між різними подкастами і засобами їх обробки та редагування, а також розміщення архівів подкастових курсів та програм на веб-сайтах дають змогу долати такі обмеження особистісного спілкування, як одномоментність, розширюючи можливості отримання необхідної інформації, з урахуванням індивідуальних вподобань та стилів навчання [7]. Тому сьогодні подкастинг виступає одним з компонентів сучасного процесу *підготовки майбутніх фахівців*, є формою взаємодії суб'єктів освітнього процесу, їх особистісного та професійного становлення. В контексті мовної освіти використання подкастів забезпечує учнів/студентів додатковою мовною практикою; сприяє організації міжкультурної комунікації (поширення та обмін подкастами в мережі, як форма взаємодії людей однієї культури з представниками інших культур, які нерідко значно відрізняються один від одного); допомагає подолати бар'єри, що виникають при спілкуванні на іноземній мові.

Варто зазначити, що подкаст може бути завантажений в подкаст-хостинг сайту, наприклад, iTunes університет (англ. *iTunes U*), що створений розробниками американської компанії Apple Computers, Inc [8; 9]. iTunes U надає можливість безкоштовного прослуховування лекцій, перегляду відео, читання книг з цілого ряду навчальних дисциплін: іноземні мови, література, хімія, біологія, економіка, філософія, психологія, соціологія тощо. Ці навчальні матеріали створені викладачами тисяч освітніх закладів по всьому світу, зокрема таких відомих університетів як Гарвард, Єль, Стенфорд, Оксфорд, Кембридж, Паризький університет (Université Paris 1 Panthéon-Sorbonne), Відкритий університет у Великобританії та багато інших. В iTunes університеті у викладачів з'явилась можливість створювати й надавати свої лекції, книги, тести мільйонам студентів в будь-якій точці земної кулі, адже все, що для цього потрібно –

завантажити необхідне програмне забезпечення на свій пристрій. Важливим є і той факт, що навчальні ресурси на iTunes U відображають не тільки різноманітність програм підготовки студентів, але й академічний бренд освітнього закладу.

За допомогою iTunes U сучасний студент має можливість отримати огляд матеріалів курсу, плани лекцій, переглянути презентації, підписатися на подкасти, що його цікавлять; самостійно вибирати лекційні ресурси, прослуховувати їх на свій розсуд в будь-якому порядку, в залежності від своїх уподобань, інтересів, галузі підготовки. Тут, за допомогою конструктивної форми взаємодії, учень/студент пізнає себе, *Іншого*, «входить» у світ, привласнюючи його або дистанціюючись. Досвід визнання *Іншого* є комунікативною формою реалізації толерантності та корелює, таким чином, з морально-етичною проблематикою. Толерантність реалізується в подокомунікації (комунікація за допомогою подкастів) [1], яка опосередковується соціокультурною ситуацією і «життєвим світом» учня/студента.

Слід відмітити, що усвідомлення особистісної причетності до світу iTunes університету – динамічної «конструкції», яка твориться людиною, – зумовлює різноманіття сюжетів орієнтування в дійсності, стимулює вироблення ціннісних категорій, змістовних установок індивідуального буття учня/студента як факторів самоконструювання в сучасній соціокультурній ситуації. Відповідно входження в iTunes U постає і практикою, і умовою адекватного освоєння ними проблемного поля людського існування.

У міру свого вдосконалення технологія подкастингу стає все більш спрямованою не тільки на продуктивність людської діяльності, а й на саму людину, яка потребує постійної підтримки та розвитку своїх інтелектуальних здібностей.

Сукупність подкастів – подосфера (від англ. *podosphere*) – створює нове середовище завдяки якому стає доступно величезна кількість різноманітної інформації; надає унікальне сховище автентичних мовних матеріалів – це той аспект навчання іноземним мовам, яким часто нехтували в минулому. Подосфера як технічне явище відразу ж переступила суто технічну сферу: вона водночас стала соціальним, культурним, інформаційним явищем. Для соціуму її значення полягає в тому, що вона дозволяє створити певний когнітивно-комунікативний простір, що поєднує об'єктивне, суб'єктивне, реальне і ідеальне. Простір, який можна конструювати, накладаючи відображення власної суб'єктивності.

Подосфера експлікує поряд з комунікативною функцією мови, її експресивною та прагматичною функцією і відкриває можливість виділення соціокультурного простору як загального і національно-специфічного, що відтворює картину світу і самого суб'єкта, який належить до конкретної культурної спільності. Адже буття подкастера, його «проекування» себе здійснюється в рамках певних норм, традицій, культур тому щоб усвідомити свої можливості і бути здатним до подальшого самопроекування, він повинен розсунути межі власного контексту, вийти за межі своєї буттєвої ситуації. Таку можливість подкастер отримує в подокомунікації з суб'єктом іншого соціального і культурного контексту. Практика такого спілкування створює найбільш сприятливі умови для адаптації

до інокультурного контенту. Разом з тим, простір подосфери в даний час найбільш індивідуалізований, персоніфікований, стає одним з найбільш затребуваних в освітньому процесі.

Розглядаючи подосферу як явище соціокультурне, слід відзначити дуальну її сутність: вона одночасно і об'єктивна, оскільки має свою технічну базу (формати OGG, MP3, MP4, MOV, FLV), параметри її функціонування фізично фіксуються (електронна адреса веб-сайту), і в той же час гранично суб'єктивна, оскільки – це втілення творчих ідей, думок, емоцій, переживань, порівняння та інтерпретація подій тощо. Цей дуалізм визначає значущість перетворюючого впливу віртуального середовища на особистість, її культурний, освітній та професійний рівень.

Подосфера в рамках мережі є динамічним простором, який має низку специфічних характеристик, систему норм і правил знаходження, що вимагає від людини, яка в нього входить, певною мірою підготовленості, освоєння цих правил, що дозволяють переміщатися і взаємодіяти в ньому. Тому, використання та створення інформаційних та освітніх ресурсів подосфери передбачають необхідність формування у суб'єктів освітнього процесу «інформаційної та технологічної грамотності, а також комунікативної і рефлексивної компетенцій, які забезпечують рівно статусну комунікацію з представниками іншого лінгвокультурного соціуму» [1, с. 3].

Участь в подосфері є ефективною формою соціокультурної комунікації, в рамках якої відбувається персоніфікація інформаційних і комунікаційних потоків, повною мірою реалізуються принципи особистісного розвитку, рівного доступу до ресурсів, а отже, інтереси кожного задовольняються більш повно.

Легкість поширення інформації, стандартизація формату, поліфункціональність, доступність, профільність, актуальність, автентичність, інтерактивність, комунікативність [1], безмежність охоплення аудиторії, можливість самостійного вибору освітнього аудіо-візуального контенту, що з'являється у учня/студента, підтримка персонально-орієнтованого та мобільного навчання – свідчення того, що подкастинг має значний потенціал в контексті сучасного філософсько-освітнього пошуку.

Осмилення сутності, місця і ролі подкастингу в освітньому процесі – завдання сьогодишнього дня, а його розвиток і широке застосування створює нові підстави особистісного розвитку, є одночасно важливим інструментом підвищення ефективності освітнього процесу, професійного зросту його суб'єктів. Подкастинг створює додаткові можливості для активізації участі аудиторії в Інтернет-мовленні і, як наслідок, для розвитку академічної мобільності суб'єктів освіти як інструменту інтеграції в міжнародний освітній простір.

Список використаних джерел

1. Малущко Е. Ю. Методика формирования иноязычной профильной аудитивной компетенции магистрантов лингвистики (на основе инфокоммуникационной технологии подкастов, английский язык): автореф. дис. канд. пед. наук: спец. 13.00.02 «Теория и методика обучения и воспитания (иностранные языки; уровень высшего профессионального образования)» / Е. Ю. Малущко. – Пятигорск: ФГБОУ ВПО ПГЛУ, 2013. – 25 с. // Malushko E. Ju. Metodika formirovanija inozazychnoj profil'noj auditivnoj kompetencii magistrantov lingvistiki (na osnove infokommunikacionnoj tehnologii podkastov, anglijskij jazyk): avtoref. dis. kand. ped. nauk: spec. 13.00.02

«Teorija i metodika obuchenija i vospitanija (inostrannye jazyki; uroven' vysshego professional'nogo obrazovanija)» / E. Ju. Malushko. – Pjatigorsk: FGBOU VPO PGLU, 2013. – 25 s.

2. Campbell G. There's something in the air: Podcasting in education [Electronic resource] / G. Campbell // Educause review. – 2005. – Vol.40. – №6. – P.32–47. – Access mode: <https://net.educause.edu/ir/library/pdf/erm0561.pdf> (viewed on April 3, 2015) – Title from the screen.

3. Cebeci Z. Using podcasts as audio learning objects [Electronic resource] / Z. Cebeci, M. Tekdal // Interdisciplinary Journal of E-Learning and Learning Objects. – 2006. – Vol.2. – №1. – P.47–57. – Access mode: http://www.edilib.org/p/44813/article_44813.pdf (viewed on September 3, 2015) – Title from the screen.

4. De Lièvre B. Des podcasts pour l'apprentissage au niveau universitaire [Electronic resource] / B. De Lièvre, G. Temperman, E. Dujardin // Frantice. net. – 2010. – C. – Access mode: <http://www.frantice.net/docannexe.php?id=164> (viewed on August 28, 2015) – Title from the screen.

5. Diem R. Podcasting: a new way to reach students // Language teacher. – Kyoto–Jalt. – 2005. – Vol.29. – №8. – P.45.

6. Donnelly K. M. Podcasting: Co-opting MP3 players for education and training purposes [Electronic resource] / K. M. Donnelly, Z. L. Berge // Online Journal of Distance Learning Administration. – 2006. – Vol.9. – №3. – Access mode: <http://www.westga.edu/~distance/ojlda/fall93/donnelly93.htm> (viewed on August 28, 2015) – Title from the screen.

7. Harris H. Educational usages of podcasting [Electronic resource] / H. Harris, S. Park // British Journal of Educational Technology. – 2008. – Vol.39. – №3. – P.548–551. – Access mode: <http://www.cbtl.soton.ac.uk/multimedia/PDFsMM09/Educational%20usage%20of%20podcasting.pdf> (viewed on September 6, 2015) – Title from the screen.

8. iTunes U Bring your classroom together on iPad. – Access mode: <http://www.apple.com/education/ipad/itunes-u/> (viewed on September 6, 2015) – Title from the screen.

9. McKinney D. iTunes University and the classroom: Can podcasts replace Professors? [Electronic resource] / D. McKinney, J. L. Dyck, E. S. Luber // Computers & education. – 2009. – Vol.52. – №3. – P.617–623. – Access mode: <http://www.brown.uk.com/teaching/qualitativepostgrad/mckinney.pdf> (viewed on August 17, 2015) – Title from the screen.

10. Lee M. J. W. Reducing the effects of isolation and promoting inclusivity for distance learners through podcasting [Electronic resource] / M. J. W. Lee, A. Chan // Turkish Online Journal of Distance Education. – 2007. – Vol.8. – №1. – Access mode: <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/tojde/article/download/5000102724/5000095820> (viewed on September 6, 2015) – Title from the screen.

11. Oblinger D. G. Educating the Net Generation [Electronic resource] / D. G. Oblinger, J. L. Oblinger (Boulder, Colo.: EDUCAUSE, 2005), e-book. – Access mode: <http://www.educause.edu/ir/library/pdf/pub7101.pdf> (viewed on May 21, 2015) – Title from the screen.

12. Prensky M. Digital natives, digital immigrants part 1 // On the horizon. – 2001. – Vol.9. – №5. – P.1–6.

13. Sharples M. The design of personal mobile technologies for lifelong learning // Computers & Education. – 2000. – Vol.34. – №3. – P.177–193.

14. Sloan S. Podcasting: An Exciting New Technology for Higher education [Electronic resource] / S. Sloan // CATS 2005: March 23, 2005 – Content Syndication Using RSS in Higher Education. – Access mode: <http://edupodder.com/conferences/index.html> (viewed on June 7, 2015) – Title from the screen.

Strashko I. V., Senior Lecturer, Chair of Romance and Germanic Philology National Pedagogical Dragomanov University (Ukraine, Kyiv), iryna.strashko@gmail.com

The educational potential of podcasting: philosophical and pedagogical aspects

The article presents the philosophical and pedagogical aspects of the use of podcasting in modern language education. The purpose of this paper is to determine the educational potential of podcasting in relation to the process of language education system modernization; to analyze podcasting from the standpoint of philosophical and pedagogical approaches; to present podcasting as a social and cultural phenomenon. It is revealed that podcasting is a significant factor in personality formation and development, personal productive and social qualities. It functions as a cultural and civilization phenomenon, as it is an activity and an educational process, as well as an element of social network interaction; it creates additional opportunities for enhancing students' participation in Web communication and the development of their academic mobility.

Keywords: podcasting, podcast, podosphere, philosophical and pedagogical approaches, socio-cultural phenomenon, networking, language education.

Страшко И. В., старший преподаватель кафедры романо-германской филологии, Национальный педагогический университет им. М. П. Драгоманова (Украина, Киев), iryna.strashko@gmail.com

Образовательный потенциал подкастинга: философско-педагогический аспект

Рассматриваются философско-педагогические аспекты использования подкастинга в современном языковом образовании. Цель данной публикации – определить образовательный потенциал подкастинга в отношении процессов модернизации системы языкового образования; проанализировать его с позиций философско-педагогического подхода; раскрыть подкастинг как социокультурный феномен. Показано, что подкастинг – фактор формирования и развития личности, ее продуктивных способностей и социальных качеств. Он выступает как культурный и цивилизационный феномен, поскольку является и деятельностью, и образовательным процессом, и элементом социального сетевого взаимодействия; создает дополнительные возможности для активизации участия образовательных субъектов в Веб-коммуникации и развитии их академической мобильности.

Ключевые слова: подкастинг, подкаст, подосфера, философско-педагогический подход, социокультурный феномен, сетевое взаимодействие, языковое образование.

***

УДК 141.33:572

Телиженко Л. В.,
доктор философских наук, доцент, доцент
кафедры теории и истории государства и права,
Сумский государственный университет
(Украина, Сумы), ltelizhenko@mail.ru

**ХРИСТИАНСКИЕ ЦЕННОСТИ
В СОВРЕМЕННОЙ НАУКЕ И ОБРАЗОВАНИИ**

Анализируются основные признаки кризиса современного общества и человека в нем. Отмечается разрыв человека с христианской традицией, с выработанной ею системой ценностей и представлений. Выявляются основные причины появления такого разрыва, вызванные как особенностями технико-технологического развития науки, так и всем комплексом условий, в которых находится современный человек. Показывается роль христианских ценностей для формирования личности молодого человека в процессе обучения. Обосновывается, что сближение научного и религиозного знания о человеке, которое способно изменить ситуацию и стать путем выхода из кризиса, возможно на основе постнеклассической рациональности. Доказывается особое значение для этого методологии метафизики тотальности.

Ключевые слова: религия, ценности, образование, человек, духовность, любовь.

(статья друкується мовою оригіналу)

Современное общество находится в тех исторических условиях, которые не только не отменяют важность вопроса о христианских ценностях, особенно, что касается системы науки и образования, но и наоборот, делают его жизненно важным. Причем настолько важным, что от его осознания современным человеком, возможно, зависит будущее христианской цивилизации и человека вообще. Быть этому будущему или не быть? Ведь, по сути, образование и наука определяют вектор развития, как отдельного человека, так и всего общества в целом, неотделимых от научных знаний и достижений. Сегодня же этот вектор, как выразился И. З. Цехмистро, из двух его необходимых составляющих, вертикальной (отношение человека к абсолюту) и горизонтальной (отношение человека к человеку), представлен лишь обедненной, «разбитой» на отдельные части горизонтальной составляющей [1, с. 16]. «Не это ли является, – ставит вопрос Иван Захарович, – источником кризиса современной культуры и очевидной бездуховности современного общества?» [там же]. Соглашаясь с автором, нужно признать, что одним из путей выхода с ситуации должно стать сближение

христианских ценностей с наукой и образованием. Рассмотрение перспектив такого процесса, выявление научного основания для его проведения является целью данной работы.

В последние годы эта проблема находится в центре внимания не безразличных к будущему человечества ученых, философов, богословов, педагогов и др. При этом, если еще несколько лет тому назад вопрос ставился о принципах введения христианских ценностей в образование, среди которых назывались постепенность, добровольность, нераздельность образования и воспитания [2], то сегодня речь идет о необходимости непосредственного включения материалов об основных христианских ценностях в учебники по истории, литературе, биологии и др. [3], о изменении самого способа мышления учащихся и студентов, развивая в них критическое мышление [4].

Такие изменения в постановке вопроса вызваны тем, что общество пребывает в ситуации тотального кризиса. А это означает, что условия, в которых находится современный человек, стали более критическими. Что это за условия, в которых христианские ценности приобретают смысл пути выхода из них? Эти условия, пожалуй, следует рассмотреть более детально. Прежде всего, это тотальная глобализация мира, которая основывается на рыночных отношениях и на так называемой «электронной экономике» (Т. Фридман), в результате чего уже сегодня происходит формирование Нового мирового порядка. При этом нужно понимать, что это процесс не только всемирной экономической или политической интеграции и унификации, но и культурной, устранивший национальные, морально-этические и религиозные отличия.

Новым условием для нас является и высокий динамизм социума, когда мир настолько быстро меняется вокруг нас, что, по мнению английского социолога Энтони Гидденса, он вообще вышел из-под контроля и «ускользает из рук» [5]. А это нестабильность в социуме, невозможность человека оптимально выработать свою позицию, целостно воспринимать ситуацию и полноценно вести себя в ней как социальному, психическому, культурному, духовному индивиду.

Особенность условий заключается и в нарастании кризисных явлений во всех сферах человеческой жизнедеятельности. Их глубочайшей формой является антропологический кризис, который проявляется в потере самоидентификации человека, в его несостоятельности ответить на вопрос «кем я есть?» или «кто я такой?», в умственной и особенно психической деградации современного человека как признаках его духовной нищеты. Прямым подтверждением этому является суицидальная ситуация в Украине. По официальным данным Госстата в последние годы с жизнью свели 10–12 тысяч украинцев. Но эта цифра может быть далеко неточной, поскольку суицид весьма сложно отличить от несчастного случая.

Проявлением антропологического кризиса и одновременно причиной такой ситуации в Украине является потеря человеком высших смыслов и ценностных ориентиров, нарушение иерархической шкалы ценностей. Так современное общество отдает предпочтение четырем ценностям: материальному достатку, власти, престижу и погоне за удовольствиями, которые, в свою очередь, как